

TIDEVARVET
N:r 20:1930

Utskottets förslag till Motorfordonsförordning behandlas i vår ledande artikel. Fullt fart — fullt ansvar.

Respekt för den personliga fräheten, en utredande artikel i vaccinationsfrågan av dr. Ada Nilsson.

Dr. Axel Munthes nu till svenska översatta Boken om San Michele nämns av dr. Alma Sandquist. I anslutning härill återges en av bokens lustiga små historier. I Bann blåa.

Kriget och de kristna visas, hur svenska kyrkan berörs av de stora omvälvningar, som ske i tiden.

Vad har hänt?

En vecka har gått full av spänd väntan. Skall utställningen bli färdig till öppningsdagen? Skall regeringen falla? Hur det blir med utställningen vet vi om ett par dagar, men regeringens öde komma de lärde att tvista ännu några veckor.

Ty nog kan det gå att störta en regering, därvidlag har riksdagen intet emot att leka två så dentredje. Men så kommer dagen efter och då bör de två, som slog den tredje, ha något gemensamt att leva och gå i elden för.

Högen och dess regering samt bondeförbundarna vill ha tullar och inkomststävning, folkfiskarna de endast inkomststävning, socialdemokrater och liberaler vill som övertygade frihandlare icke ha någondera.

Vad skall nu framkomma ur denna ekvation och hur skall det gå för jordbruket?

Det välsignade värdet tycks inte ens vilja framkalla missväxt. Tacka vet jag kaffeödlingen i Brasilien. Den reder sig. Den har slagit fel. Kaffeödlarna andas åter, måkarna gnugga sina händer och Brasilien statspapper stiga i värde.

I stället för att varje sådesproducerande land omger sig med höga tullmurar och samlar kassar att kasta in sitt överskott över grannens höga tullmurar, vilket kallas dumping, skulle man icke anropa Ceres, fruktbarhetens gudinna, att hålla inne sina hävor i en övermåttad värld! Hit med polis, bura in gummant!

Det förargliga är bara det, att på andra ställen av jordklotet, Kina, Indien och många andra länder, leva millioner sinom millioner vid och under svältgränsen.

X-Ray.

Den fångna Ceres. (Ur The New Leader.)

Kriget och de kristna

En uppgörelse mellan kristenheten och kriget är oundviklig. Därav beror kristendomens öde och troligen även krigets. Vi skilja här med flit på kristenheten och kristendomen. Kristi lära står ju i hela sin samlade, innersta uppfattning mot våld, såsom varande ett tvivlarnas och de svagas vapen. Den är en förkunnelse om kärlekens allmakt, Gud är kärleken, kärleken är Gud. Men kristenheten har, mänskligt nog, icke kunnat höja sig till Kristi utsiktspunkt och förtröstan. Den har dödat ofta och mycket i Kristi namn, och den gör än i denna dag ett stort undantag från kärleksbudet för allt vad som har med nationalförsvaret och legitima krig att göra. Detta är visst icke den enda punkt där kristenheten slår av på de ursprungliga kraven. Uppgörelsen med kriget ingår därför i en allmän självprövning och rening. Men att just frågan om den kristne och kriget står så starkt i förgrunden beror på att krigets tyglände och utrotning är en så ängstfullt aktuell

fråga. I sin svåra situation vänder sig mänskligheten också till kärlekens religion om hjälp. Den stora massan kristna bekännare, stödda på tradition och vana och en rad förträffliga auktoriteter, ha intill den allra sista tiden icke haft några svårigheter att förlika kriget och kristendom. Det har icke ens varit ett problem. Nu finna de sig plötsligt ställda mot vägen och tvingade att försvara sin ställning, ja, kanske att tänka igenom den, att revidera den. Följden är en rad av de besynnerliga uttalanden, förklaringar, bortförklaringar, som alla visa hur svår uppgiften är att försvara den kristnes redobogenhet till deltaga i krig och krigsvänningar.

Som det allra senaste exemplet på denna kristna krigsfilosofi kan användas det tal som hölls av docent Cullberg vid auditoriemötet i Stockholm den 7 maj. Han anklagar bl. a. dem som i kristendomens namn vilja slå vapnen även ur deras händer som vikt sina liv åt det mödosamma arbe-

tet på den mellanfolkliga rättens stabilisering.» Det är alltså enligt hr C. med vapen i händerna som man arbetar för den mellanfolkliga rätten. I själva verket försvarar ju militarismen i oerhört hög grad detta arbete.

Vidare får det oroad kristna samvetet följande förklaring till livs:

»Kriget är mänsklighetens passionstid. På vad dolorosa finns ingen plats för resignation eller ulvajtut — blott för smärtan och den sammanbitna beslutsamheten. Vägen har smalnat, så att den med skäl liknas vid en skarpslipad svärdegg, som sårar fötten utan att giva denna något stöd. Och ändå finns det ingen väg därjämte, endast framåt, intet »udenom», endast igenom! Krigets problem är för den kristne på en gång svårare och lättare än för andra — svårare, emedan det öppnar perspektivet mot människolivets mörkaste gå-

(Forts. å sid. 4.)

Utställningen

När detta skrives är utställningen ännu inte öppnad, men så nära ligger den fullbordade dagen, att man oenligt kan undandraga sig dess inflytande.

Inte nog med de allt oförligare skildringarna i pressen, den avstående annonseringen — firmorna samla sig till en sammanträngd jättekam — den enligt uppgift tillbakakallna nöjesstaden hos Stockholms innevärdare och de första utlämningarnas ankomst. Det är mycket annat, som betecknar utställningens väg mot sin snara fullbordan.

Så t. ex. har linje 22 med skyten Utställningen börjat tas i trafik. Det känns ockligen nymodigt och utländskt att stiga på vid Normalmorg och fara den troliga sträckan Strandvägen—Diplomatstaden. Ett alldeles nytt mål för en spårvagn har upprättat i Stockholm. En ny, solbadad, färgglad värld framtrödd vid Djurgårds-Brunnsvikens strand.

Det är med spänningen hos en uppriktande vid ströden av den palmbevuxna ös man går genom porten in till det nya. Tegelstenar, plankbilar och öjambheter i vägen tvinga ännu de besökande att kliva och balansera och bådaga därför ännu mer till intrycket av nytt land som skall erövas. Ty forskningsfärder ha aldrig gått på jämnade vägar.

Väl inne på det avskilda området sparkar man sitt förmiddagsbesvärigha sinne av sig som en träsko. Troligtvis kommer det aldrig att bli så roligt, sedan det hela är alldeles färdigt, som nu medan den sista brödfäkan rasar. Det är en skojfrisk och hjärtligt bekant stämning ute bland glasshallarna, de nystruckna plåtplanen och oungredliga små byggnaderna. Valkornande och munter ligger hela platsen, skämt och uppsyningar får man gratis, hela Sveriges dialekter klinga blanda de harsande arbetarna, dahls, roslingmål och skänka i den vackraste omväxling.

— Det är funktionalistiskt härte, säger en trädgårdsmästare och placerar sin här med planter och jord på stenstämningen vid stranden.

Det måste vara det i grund och sanning. Inne bara i förblufvande yttre måtto, skällvilda i man finner lek, badrum och toaletter placerade i rummen som kärnor i sitt skal. Utan så att det känns som en närstående, välbekant och värmade värld i all sin underliga fyrkantighet. Här kommer nog människans att finna sig tillrätta.

Så ter det sig åtminstone medan den snälla goda världens ämna vilar över fältet: Ett trevligt jobb måste det ha varit, trots ansträngningar och besvär, att bygga upp detta lilla strålande samhälle, bjärtrot, matgrönt, lysande blå, kande.

Nu måste man också genomgå prövningarna, som bli oundvikliga i samband med ständigt förhöjd folkrängsel och deas vådor i hela Stockholm. Men eftersom bordet aldrig dukas vackert åt en själv, får väl priset betalas för att alla få se det dukat och främmandet må välkomnas.

Och så återstår endast att öppna portarna, så att den sammanträngda kraften dirinon får flöda ut och göra sitt omvandlingsarbete i alla värld härute. Genomsytra våra gamla husbultar och sinnen med nytt, som enligt löfte också skall vara gott.

Casan.

Dikt och verklighet

Boken om San Michele av Doktor Munthe

Puck Munthe är den från föregående författarskap kända signaturen för livmedikus Axel Munthe, som är av svensk börd, men sedan något av världskrigets första är engelsk medborgare.

Boken om San Michele börjar med en betagande berättelse om hur dess författare som 18-årig svensk student kommer till Capri och fullkomligt berusas av den lilla öns sydländska och solmättade skönhet.

På Anacapri, det ena av de små samhällena på Capriön får han se ett litet förfallet kapell. Det heter San Michele och tillhör ingen. Nedanför kapellet ligger den gamle Mastro Vincenzos vingård vars mark är full av lämningar från kejsar Tiberius' anläggningar. »roba di Timberio» som be-

folkningen med sin vedertagna förvärgning av kejsarnamnet kallar dem.

Studenten får hjärtklappning då han hör att stället måhända skall säljas. Han går vidare på ön och tänker att här vill han leva och här dö, om nu döden någon sin skall kunna besegra den glädje som livet här måste vara. Om han blott kunde bli ägare till kapellet och vingården vilka han då skulle sammanlänka med skirländer av vinrankor, och rosor och dunkla cyresser och kolonnader och loggior befolkade med marmorgurur och kejsare av brons. . .

I en litet gammaldags-romantisk vision kommer han till tals med en underlig mefistofelisk skepnad som lovar den unge mannen att allt detta skall bli hans om han blott vill betala priset, som består i att avstå från sin framtid, att bli en »Kunde-Ha-Blivite», samt desutom ännu ett pris som dock ej skall utkrävas förr än han från den plats han vill äga här sett solen gå ned över många molnfriga dagar av lycka.

I fortsättningen studerar den unge mannen i Paris, tar sin examen, är då Frankrikes yngste läkare och börjar praktik i Paris. Det blir en snabb och stor framgång. Han gör kurer som låta tala om sig, hans namn som nervläkare blir känt huvudsakligen i aristokratiska och internationella kretsar. Patienterna trängas i hans väntrum, guldströmmar in, han kan köpa Mastro Vincenzos

(Forts. å sid. 4.)

S L O T T S T H É

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HÖGLÄNDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÄDASTE SKOTTEN Å THEBUSKEN.

konsum

gröna bilar med goda bullar

TIDEVARVET

Utkommer varje heligt lördag.
Slutspän 1-3, 2 kr., Stockholm.

UTGIVARE:

Åke Nilson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägnér.

Elisabeth Tamm.

Honorius Hermelin.

REDAKTIONSEKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon N. 48 42

EXPEDITION:

Telefon 18445.

Konostentil kl. 10-12 t. m., 1-4 t. m.

Postgö 1544

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6,-, halvår kr. 3,50.

kvaral kr. 2,-. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 öre

per millimeter.

Textbild eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1930

Wahlstedts Tryckeri Aktieföretag

Storgatan 22

Full fart - fullt ansvar Svart på Vitt

Andra lagutskottet har gjort några viktiga ändringar i regeringsförslaget till ny motorfordonsförordning. Det gäller först frågan om lagstadgad maximihastighet. Utskottet ansluter sig till de i propositionen föreslagna 65 km. men föreslår att länsstyrelserna skola kunna utfärda förordning om fri hastighet på särskilda vägar. Vad beträffar motorbåtendat är onykerhet vid ratten har utskottet föreslagit: indragning av körkort och straff, - böter upp till 100 kr. - skall drabbas den, som såvid förändrat av motorfordon är så påverkad av starka drycker, att han kan antagas icke äga nödvändigt herravärd över sina handlingar. I propositionen hette det istället, att han icke kunnat på tillfredsställande sätt föra fordonet.

Mot utskottets förslag ha anmärkningar riktats, både reservationsvis och i pressen. Genom att höja maximihastigheten från 45 till 65 km. vinner man ingenting annat än att riskerna ytterligare ökas, ty ansvar kommer fortfarande att avlyftas från den enskilde föraren och läggas på hastighetsbestämmeiserna, men den tilltänna hastigheten är större. Den enda tillförlitliga anordningen måste vara att motorföraren själv får hela ansvaret vilken fart han än håller. Vidare är det omöjligt att ha olika fartbestämmelser för olika delar av samma väg. På exempelvis sträckan Stockholm-Jönköping skulde man kanske bli tvungen att byta om lagsamvete varannan timme. Det bör vara alldes om med den hastighetsbegränsning, som de lokala myndigheterna kunna fastställa. I Grenna t. ex. var för några år sedan genomfarts-hastigheten 15 km. Vem kan hålla den? Det vore bättre med en något högre men som man rättade sig efter.

Också utskottets förslag angående straff för onykerhet hos motorförare väcker kritik. Kapten Norlander, generalsekreterare i K. A. K., påpekar att det skulle medföra de mest övermåttliga konsekvenser och uppamma ett avskyvärt spionerisystem. Kapten Bernström, också mångårig sty-

relsemedlem i K. A. K., framhåller, fastän fullt på det klara med att onykerhet hos motorförare måste strängt bestraffas, att till grund för det kriminaliserande av alkoholförbrukning får inte läggas bara ett antagande. Det måste vara klara bestämmelser.

Tidevarvet, som på sin tid redogjorde för sakkunnigförslaget, har väntat på detta tillfälle att på nytt ta upp saken, för att svara på en i nr. 15-16 införd insändare från Dr. Bengt Hallberg i Norrköping. Dr. Hallberg vände sig mot de önskemål, som i nr. 13 framfördes av Kvinlig Bilist - en av tidningens vänner, som på redaktionens begäran uttrytt sig om saken. De i denna artikel framförda önskemålen sammanfattas här heller icke alldes med redaktionens ståndpunkt, fast det villigt må erkännas att i numret icke förekom något avståndstagande.

Om Tidevarvet skulle tillåta sig att i denna fråga ha en egen mening är det den, att lagstadgad maximihastighet icke bör finnas, annat än för tätbebyggda samhällen och ifråga om lastbilar. Det senare inte enbart för vägar utan skull, utan därför att de äro svåra att möta och köra om, och riva upp otroligt med damm vid hög fart. Redaktionen har inte kunnat märka några olägenheter av den fria hastigheten vid resor i sådana länder, där den tillämpas, t. ex. i Tyskland, där farten överallt är obegränsad utom i samhällen, där den får uppgå till 40 km., eller i Italien, där den är fri för alla bilar under 4.000 kg.

Vad beträffar motorföring och spritkonsumtion stå vi ifråga om den Bergmanska motionen på precis samma ståndpunkt, som dr. Hallberg, nämligen att sen lag, som stadgar straff för den som förer eller under motorfart förtärt alkohol, skulle på ett betänkligt sätt rubba polisens möjlighet att rättvist fördela ansvaret för förselsser, som falla under strafflagens paragrafer. För övrigt anse vi att motorföring under in- toxikation av alkohol, eventuellt andra nervgifter eller vid uppenbara sjukdomstillstånd i och för sig bör kriminaliseras, då ju erhållande av körkort förutsätter nykerhet och gott hälsotillstånd. Hjärt sammanhänger frågan om ej intygen behöva förnyas efter viss tidsperiod. De böra i värje fall ej förfalla till en tom formalitet. Huru skulle det vara om även de, som gå i borgen för en persons nykerhet och hälsotillstånd för körkorts erhållande också till en viss grad finge gå i sorgen om vederbörlig visade sig vara motsatsen här till.

Ett stipendium på 125 kr.

för bevästande av sommarkursen 17 juli -11 aug. vid Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad är till ansökan ledigt. Sökes före den 27 maj. Ans. ställes till fröken Hulda Lundh, Mariagatan 11. Tel. 489. Ystad.

VSTADSÄMDELNINGEN AV FRISIN- NADE KVINNORS RIKSFÖRBUND

Advokatverksamhet SVEN MONTELIUS,

Jur. kand.

KOMMENDÖRSGATAN 30, 1 tr., STOCKHOLM.

Tel. N. 247 28. Specialitet: Försvär.

Olga Elmdahl

Modemagasin

Kungsgatan 53. Tel. 10851

STOCKHOLM.

Carl Stockham

SNICKARE

Linnégatan 50

Tel. Ö. 24 42. Bostadst. Ö. 6617.

Alla slag av såväl enkla som fina Snickerarbetena, Renoveringar, Reparationer utföras till moderata priser.

Den internationella kodifieringskonferensen i Haag, på vilken det ankam att behandla och vidarebefordra frågan om de gifta kvinnornas nationalitet till resp. regeringar, gjorde, om man ser saken ur kvinnornas synpunkt, inte så mycket av sin uppgift. I fyra artiklar förelagdes vissa förändringar i kvinnornas villkor, varav den längst gående inberår att en giftn kvinna själv skall få avgöra om hon vill falla sin mans nya nationalitet i de fall, då han själv byter.

40 stater röstade för konventionen men den underkändes endast av ett 30-tal, bland dem var inte Sverige. Det var också för dåligt ljudet enligt kvinnornas uppfattning. Själva hade de inte stora möjligheter att bestämma. Endast 8 länder hade skickat kvinnliga representanter och av dem voro inte ens alla delegerat utnämningar eller rådgivare.

Amerikanska delegationens tekniska rådgivare, dr. Emma Wold, som på återresan från Haag passerat Stockholm, lämnar i ett samtal med Tidevarvet några närmare upplysningar om arbetets förlopp.

Delegationen från Kina, berättar hon, med lade sin röst ifråga om de fyra artiklarna, inte för att de vore felaktiga men emedan de inte överensstämde med Kinas liberala lagar på området och eftersom de icke tilläts motsträda den nya tidens krav på full likhet mellan könen. Amerikanska delegationen röstade emot, avbjuende att låta sig nöja med en från felaktiga utgångspunkt beslutad otillräcklig ändring. Italien och Holland voro däremot mycket konservativa. Av större betydelse än konventionen anses Mrs. Wold konferensens rekommendation om de olika staterna vara, som anbefaller dem att studera problemen om könen lika rätt, inte minst med hänsyn till barnen, samt föreslår dem att besluta att giftna kvinnor själva skola få avgöra - i lika grad som männen - om de vilja byta nationalitet eller ej.

För övrigt är Mrs. Wold glad över den amerikanska opinionens enhetlighet och hoppas att ändå något till slut skall komma ut av enträgen försök att åmigen få kvinnans lika rätt erkänd i praktiken.

Den upprörande handling med sonder och andra lika farliga, för framkallande av fosterfördrivning avsedda medel, som bedrivs i oerörd utsträckning av hälso- och sjukvårdsfärer, har gjorts till föremål för ett skarpt angrepp i Tidningen Fönstret. Tingens påpekare har dessa motberöyrt frött och öppet ställas ut i skyltfönstren, som i många fall därigenom ge en direkt fingerpeking i den framkallade abortens teknik. Och ingen talar om riskerna.

Tre kvinnliga läkare, dr. Alma Sundquist, dr. Gerda Kjellberg och dr. Ada Nilsson ha intervjuats av Fönstret och med stöd av sina erfarenheter bekräftat vilka ödesriga verkningar dessa medicinska upplysningar har för de enskilda. Den som är okunnig och tycker sig vara i en förtvålning situation griper naturligtvis begärligt efter första bästa medel som bjudes av kanske lika okunniga och därtill förvärvstymna personer. Det är helt naturligt, med den upplysning i sexuella frågor som samhället tycks tillåta och som ställes i motsäring med den skyllning man möter överallt och som Fönstret glädjande nog velet brännmärka. Att det är strafbart och livsfarligt är ingen som talar om. Vore det inte en lida värdig tidning.

Engelbrekts Husmoders- och Barnavårdsskola

VALHALLAVAGEN 9, Stockholm. Telefon Norr 166 79.

Undersködd och inspekterad av stat- och kommun.

Fullständig 1-årig kurs med teoretisk och praktisk undervisning i hushålls arbete och barnavård, finare och enklare matlagning, linne- och kläddömad, tvätt och strykning, grunderna för sjukvård i hemmet m. m. Kursavgift 50 kr. Kostavgift 25 kr. per månad.

Kurserna börja 1 Augusti och 10 Januari.

Fullständig 6-månaders kurs i barnavård med teoretisk och praktisk undervisning i såväl sjukvård som äldre barns vård, uppfostran och sysselsättande (lekstolar med Fröbel- och Montessorimaterial), sömnad av barnkläder, grunderna för sjukvård i hemmet m. m. Kursavgift 40 kr. Kostavgift 25 kr. per månad.

Kurserna börja 22 Juli och 10 Januari. Extra elever i särskilda ämnen emottagas.

Inträdesförordningarna äro att ha genomgått folksk. kl. el. fortsatta-skola. Mindre hemundrade och obemedlade elever kunna erhålla såväl hällia stättstipendier. Även frilätsare kunna erhålla så dagliga elever föremåld skolan placeras. Barnavårdskursen berättigas till inträde i Svenska barnsköterskeförbundet. Anmälan, tillförlid av skol- och friskolestyrelsen månadsvis, göres hos skolans föreståndarinnor före den 15 Juni.

ungdom att rensa »provokationsfönstret» från mordredskapen?

Vaarslagen kommer inte att avgöras i riksdomen i år. Det är det stora glädjande budskapet från Lindivarslagutnämningens front. Även om det kunde vara behagligt att föreställa sig en vår utan protester mot vår livsdrivarslag, måste man med tillfredsställelse konstatera det nu föreliggande förslaget sålunda minskade osäkerhet. Det är att hoppas att insikten om den nuvarande inställningens brister kommer att växa sig så stark att den får bli bestämmande, när det slutliga avgörandet skall fattas.

Efterspel till diskussionen om krig och kristendom i Auditorium 7 maj:

Då underkändes 14 nysnamnda möte halvannan timme efter det jag begärt ordet inte kunde beviljas detta ens en minut för att göra publiken ett erbjudande, ber jag få göra det här: Åttilligt upprörande och för Kristi kristendom vänskrande i Ingenjör Nordens och Docenten Cullbergs inledningsföreläsning mågra enkla, för en samvetskristen omdömliga frågor. Men då du nu inte är tid att framställa dem här, så skall varje lärobare, som lämnar namn och adress till mig, få nästa nr av tidsskriften Frednissamfundens grads och även därpå följande nr gratis för att kunna övertypa sig till Hrr. Norén och Cullberg icke kunna svara på de kristligt avgörande frågorna i frågan om krig och kristendom, inte ens om de taga sina båndsförväntar Rektor Manfred Björkquist och Överste Emil Melander till hjälp. Antingen tåga de eller svara de så, att svaret, vilket svar är på den fråga det gäller, inket härmed skall bevisas.

Även de, som icke vore med på mötet i Auditorium, kunna få de båda nr mot insändande av 25 öre jämte namn och adress före 22 maj till

Kyrkoherde John Woxström,

GUSTAFSBERG.

De Nios pristagare

för året
dr ERIK BLOMBERG
skriver i veckans nummer av

Fönstret

SVENSK KULTUR - VACKRARE VARDAGSVARA!

Författarens till »Hoppla wir lebens ERNST TOLLER

ger en bild av Ford:

I FABRIKSPOLISENS VALD.

Lösnummer 25 öre.

Prenumerera genom att sända

per postanvisning eller per postgiro

(Fönstrets postgirok. 51718)

Kr. 2:75

så erhålles tidningen varje vecka under ett kvartal. I Stockholm kan prenumeration verkställas genom att ringa till 775.

Respekt för den personliga friheten

Kan vaccinationstvånget lättas?

För något mer än tre år sedan hade jag tillfälle att i denna tidning göra en utredning i vaccinationsfrågan. Jag framhöll där för det första att den s. k. samvetsklausulen i 1916 års vaccinationslag var och förblev, vad herr Ryden från början benämnd den, en gynecelograf. Medicinalstyrelsen, som komskott stode på den ståndpunkten, att en efter konstens alla regler utförd vaccination icke i och för sig kunde medföra sjukdomsrisik, måste ju avstyrka varje begäran om samvetsklausulens användande.

Jag framhöll vidare hur människo dock fortfarande vägra att vaccinera sina barn, hellre betala böter och gå i fängelse samt att även om vaccinationens motståndare ofta anförde fantastiska och ovederhäftiga skäl, kunde dock ingen med säkerhet säga, att vaccinationen trots alla förbättrade metoder var fullt ofarlig. Det händer i alla fall, att barn dogo av vaccination och för livet bestående sjukdomar kunde genom vaccination påföras dem, även om så händer ytterst sällan. Men smittkoppor drabbade dem också ytterst sällan i vårt land.

Jag framhöll vidare, att statens tvångsåtgärder mot de smittförande sjukta, även om de i första hand skedd i samballets intresse, dock lättare uppfattades såsom berättigade, på grund av att den tvångsmässiga isoleringen eller lagstadgade tvångsbehandlingen även uppenbarligen vore till den sjukas bästa. Men ifråga om vaccinationstvånget riktades åtgärder mot varlösa, friska barn och det är lätt att förstå, att ju längre bort fan är för att smittkoporna skall nå barnet, ju mer stegrar sig förolärdhjärt inför den omedelbara sjukdomsrisiken. Jag tillät mig därför uppstålla den frågan om ej tiden kunde vara inne för att tvånget kunde lättas, naturligtvis med bibehållande av tillgången till kostnader och så riskfri vaccination som möjligt, även för barn.

Internationell undersökning om vaccinationens risker.

Frågan är nu ännu mera aktuell. Människor ställas fortfarande inför domstol, därför att de vägra att utsätta sina barn för vaccinationens risker. I Dalarna

har nästan en hel socken blivit stäm för vaccinationsvägran och rättegångar pågår därrom. I en socken i Gästrikland hade icke 100-tal föräldrar vägrat vaccinera sina barn.

Medicinalstyrelsen har själv tagit initiativ till lagändring, vilket tyder på en ändrad, om än svagt ändrad, uppfattning hos densamma. Läkarekårens övertasades för ett eller annat år sedan med en anmodan om att till styrelsen inkomma med upplysningar angående vaccinationskomplikationer från centrala nervsystemet som iakttagits av dem under perioden 1924-1928. Man torde knappast misstaga sig, om man påstår, att anledningen till detta Medicinalstyrelsens mysknade intresse för vaccinationens risker är att söka i den internationella smittkoppskonferens, som ägde rum i Haag 1926, anordnad av Nationernas förbunds hälsöversäkskommitté, med ändamål att diskutera frågor som sammanhänge med smittkoppor, alastrim — en mildare form av koppor — och vaccination. Man fattade bl. a. det beslutet att noggrant följa de sjukdomar i centrala nervsystemet, som under senare år uppstått i anslutning till vaccination i s om-liga länder, framförallt Holland och England och som lett till att vaccinationen i Holland tills vidare upphävts. Sverige kunde ju rimligen icke neka att deltaga i denna sålunda allmänt beslutade undersökning och Medicinalstyrelsen hade därmed medgivit, att även en oklanderligt utförd vaccination kunde medföra risker.

Vid en skandinavisk konferens anordnad i slutet av september 1929 mellan danska, norska och svenska medicinalstyrelserna diskuterades resultatet av dessa och i Danmark gjorda liknande undersökningar.

20 fall av nervkomplikationer hade i vårt land iakttagits i samband med skyddskoppsympning under åren 1924-28. Av dessa antagas 13 som säkra fall av postvaccinal hjärninflammation. Under första halvåret 1928 tillkom tre nne fall. De flesta forskare hålla för sannolikt, att sjukdomen uppkommer hos sådana individer, som före vaccinationen varit infekterade med ett smittämne som antages vara mera vanligt förekommande i vissa länder, såsom Holland och England. Andra olägenheter och

komplikationer, som iakttagits i samband med vaccinationen, ha va antingen uppträtt helt oberoende av denna eller också varit betydelslösa.

Medicinalstyrelsens förslag.

Konferensen kom till det resultat att det maktiga skyddsmedel vi äga i en obligatorisk skyddskoppsympning av barn icke kan övervigas, men att vi böra i gör-ligaste mån förekomma den postvaccinala väpningsuppträdande. Medicinalstyrelsen föreslår därför i en skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 februari 1930 vissa ändringar i vaccinationslagen som sedan återfinnas i Kungl. Maj:ts proposition nr. 213. Där avvisas i sak kravet på en verklig samvetsklausul. De som vilja få sina barn befriade från ympning skola fortfarande tvingas att inställa sig inför magistraten eller landsfiskalen för att inför dessa lindrigt sakkunniga myndigheter lägga fram skälen för sina beaktligheter. Enda skillnaden är att ansökningsstiden utsträcks från barnets femte till dess sjunde år. Kgl. Maj:t föreslår vidare att den medgivna rättigheten; att från skyddskoppsympning skall den undantagas, som vederbörande ympare finner till följd av sjukdom eller sjukdomsanlag eller allmän svaghet kunna komma att erhålla men av ympningen skall kunna avse högst tre i år i sänd, istället för som förut högst ett år, samt, s har barn under minst tre år jäm-ligt första st. varit undantaget från ympning och kan det av anledning som där sägs fortfarande antagas att barnet kan erhålla men av ympningen, må dock Medicinalstyrelsen eller framställning av den som är ansvarig för barnets befordran till ympning för i r n-tiden undantaga barnet från ympning.

Vidare, föreligger enligt ymparens mening på grund av sjukdomsfall i den ympningspliktige omgivning anledning antaga att hälsöfara för annan skulle uppstå genom ympningen må och undantagande från ympningen medgivas.

Helt nytt är även femte paragrafens fjärde moment. Vid inträffad eller hotande epidemi av annan sjukdom än smittkoppor eller så ej st provats nödigt ur hälsöförvärdssynpunkt äger konung-

en förordna att ympningsplikt skall under viss bestämd tid icke vara gällande beträffande landet i dess helhet eller viss del därav.

Vid innevarande års riksdag hade redan förut väckts motioner av hrr Rosén och Björck om vissa lättnader i vaccinationstvånget. Hr. Roséns motion går ut på upphävande av bestämmelsen om revaccination av värnpliktiga. Hr. Björck hemställer om att ansöka om befrielse från ympning icke skall behöva ske under så omständliga former som lagen nu förutsätter, utan på så sätt att om någon som är ansvarig för barns befordran till ympning säger sig hysa farhågor för att ympningen kan för barnet medföra ohälsa, som ej är blott tillfällig, må barnet efter framställning som skall ingivas till Medicinalstyrelsen undantagas från ympning.

Över denna motion har andra lagutskottet inkommit medicinalstyrelsens utlåtande, som utfallit bestämt avstyrkande.

Samvetsklausulen avböjes.

Medicinalstyrelsens ställningstagande grundas på ett principiellt avböjande av den s. k. samvetsklausulen, som ju givet den Björck-ska motionen leder till och varigenom skulle föreläsa systemet med den obligatoriska skyddskoppsympningen enligt styrelsens åsikt. Människorna skulle säkerligen i allt större och större utsträckning, om ej tvånget funnes, låta bli att vaccinera sina barn. Den vid en eventuell epidemi nödvändig massvaccinationen skulle trots de förbättrade förbindelser, som hr. Björck anfört, dock icke vara så effektiv, dessutom medföra stora kostnader och minskade arbetsdag. Endast den ympningspliktiges hälsöförstånd kan vara utslagsgivande vid ansökan om befrielse, och styrelsen hänsär att vederbörig hänsyn hanterat tagits i Kungl. propositionen.

Ansaret överflyttas på ymparen.

Styrelsen vägar sålunda icke släppa tvångstanken, men medger dock att en risk finnes. Ansaret flyttas över på ymparen att bedöma dessa i många fall ännu ökända faktorer, som kunna för-

anleda komplikationerna. Det är föga sannolikt, att vaccinationens motståndare skola böja sig inför den enskilde ymparens auktoritet. Föga lyckligt blir det även, om vid eventuella besvärsmål den en läkarens intyg kommer att spela ut mot den andres. Vem kan forresten intyga att i ett visst fall absolut ingen risk förefinnes?

Erfarenheten från utlandet är dubbeltydig.

Medicinalstyrelsen efter erfarenheten från utlandet. Den är mer än dubbeltydig. Man kan i första hand åtminstone helt bortse från länder, där de hygieniska förhållandena äro helt anordnade på hög nos, såsom Ryssland, Randstaterna och Polen, Tjeckoslovakiet m. fl. Där ligger vaccinationstvånget närmare till. Norge däremot har intet tvång, högvaccinationsprocent och praktiskt taget inga smittkoppsfall under de sista tio åren. Samma är förhållandet i Österrike och Belgien. I Holland är som sagt vaccinationstvånget upphävt utan ännu ökade smittkoppsfall. Stora numret är England med sin samvetsklausul, sin låga vaccinationsprocent och senare åren ganska stora smittkoppepidemier, visserligen av ganska begrädd art med låg dödlighet. Och hur utsatt är icke engelska hamnstäder, med sina livliga förbindelser med den ständiga smitthörsden Indien. Men ändå inför icke England vaccinationsplikt. England hade värre epidemier att genomkämpa, när det var mera välvaccinerat. Svenska Medicinalstyrelsen framhåller att det skulle vara mycket billigare för England att införa tvångsvaccinering än upprätthålla och drivan-det av alla isoleringsjukhus för smittkoppsjuka, som de nu tvungits till. När England ändå håller fast vid sin samvetsklausul är det säkerligen icke av oförstånd om de ekonomiska konsekvenserna utan av dess erfarenhet om vaccinationens värde och av respekt för den personliga friheten.

Ada Nilsson

V i s t å t i l l j ä n s t

BILSKOLA
KÖRKORT
Grundlig undervisning
Autobolags Bilskola
Karlsbergsväg, 16. Va. 15358

DAMKONFEKTION
Gör Edra inköp i
TRIKÅFFAREN
28 Dalagatan 28 Tel. V. 60740.
Välortat lager av Strumpor,
Underkläder m. m.

BREDGRÄND 2
TEL. 7503 och 7504
EINAR ÖSTERBERG
FLAGGFABRIK
Ständert. Signalestlg.
Uthyr till svenska och utländska flaggor.

FOTOATELJE
Ateljé Tapperson
Östermalmstorg 5 1 tr. Ö. 93 95
efter 5 em. även tel. Ö. 1501

HOTELL
Hotel o. Pensionat Eplanade
Blasieholmsgatan 3, Stockholm.
Telefon Norr 5505 (Övbrö)
Telefon Öst 1202 (Norr)
Även Hillerögdjurs pensionat, Sjöströms
Te. Sjöströms 2. HILLERÖGDJUR
Fru Anna Fahlström

HUDDMEDEL
Det bästa, effektivaste och behag-
ligaste medlet för hysa vård är
Landens Lavendeltinktur
Fås överallt.

KONSTSTOPPERI SVEA
Nybrogatan 46, 1 tr. Sthlm. — Tel. 765 67
Emottager till konststopning eller
konservering sönderliga kläder, silkesstrumpor,
äta mattor, kelmis och schälar. Prån
och till handtagen pr postbet. Obs! Tekniskt utbildad personal.

KORSETTER
Kalaspis
Specialkorsetter, Gördlar,
Grosskorsetter.
Bürgerjarslgatan 108.
TEL. 3804 71

Kungsholmens Nya Begr-byrå
ALIN & KJHLBERG, Fredmög. 18
Vid dödsfall lämnas den obestrigt
billigaste och välgångaste hjälpen. Ombe-
sörjer allt som hör till Begravnningar,
Balsameringar, Eldbegravelser.
tagande från ympningen medgivas.
Utan all kostnads inom branchen.
Tel. 50 632, 50 65 88, 50 26 48.

NORRMALMS
ÄTVÄTT
RIDDARG. 14. Tel. 76426

PAGOD
Konditori-Restaurant i St. Kungsholmen
Lunch från . . . 1.25
Middag fr. . . . 1.50
Soupé fr. . . . 1.50
Konditorier: hela dagen. Händrade
vaka Över Stockholm. Måltid och
Sällskap. — Norr 3748

PLISSERING
motvack, grupper, alle slag, Maskinmek-
ning, nålöm, knappslagna, knappst
m. m. Gemmal billiga omprössa.
Ingång Lindbergs Specialitet
Mästarsamhugatan 32 Tel. 4325

PARFYMER
Parfymeri Annette
SVEÅVÄGEN 108. Tel. Vasa 18522
Välortat parfymert
samt Kvinnlig sjukvårdsavdelning

PIANINON
Pianinon
Förädlade instrument fr. 1500
Kr. Förädlade Soliga tillver-
ningar för dig, gediget
arbete. Tel. 40 85 84
ENHORNÄS & JOHANSSONS
Ett. Torvald Kruusvika-
gatan 20, Stockholm

RAM OCH SPEGELAFFÄR
J. L. KARLSSON EFTR.
Kjell Nystrand
Södermannsg. 8, Stockholm
REKOMMENDERA S.
Låga priser Tel. S. 30914

TEXTIL - HEMSLÖJD
JULIE WENER
SMALANDSGATAN 8.
Norr 8868
Möbelyger, Mattor, Gardiner, Hand
tryck, Silver, Tenn, Keramik, Armour

Stihms Färgeri & Kem. Tvättanstalt
O. A. Hinz Birgerög. 50 201466
Bunik st Eriksgög. 66 803889
" Dagsgatan 48 813088
" Hörnsgatan 50 402204
" Svandög. 108 318500
" Folkungsgatan 10 407663
" Gödgög. 218 B 431011
" Flemingsgatan 12 634692

RESEFFEKTER
"Kappsäcken"
D. NORRING — Drottninggatan 38
Uttalar nu nyheterna för säsongen
Kvalitetssvar Billiga priser

SPETSAR
Nyheter i
Krugar och
Spetsar
De Förenade Spetsfabrikernas
Försäljningslok
Grevturgatan 13, Stockholm

Gynna annonsörerna!

